

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence

Zadružna poslanica

Deklaracija Mednarodne zadružne zveze o značaju in bistvu zadružnega gospodarstva

V času, ko je zagrnila svet gospodarski stiska, ki ni prizanesla nobeni državi, ko se množe dokazi o političnih in ustavnih zmedah, smatra Mednarodna zadružna zveza za potrebno in koristno, da vnovič naglasi načela in prakso, na katerih je ustanovljeno zadružno gibanje, in to v obliki deklaracije, poslana narodom in njihovim vladam.

Mednarodna zadružna zveza je zveza zadružnih gibanj 40 različnih držav in združuje v sebi zveze ali združenja konzumnih, poljedelskih in obrtniških proizvajalnih zadrug, kakor tudi poljedelskih kreditnih zadrug in zadružnih bank. Predstavlja ogromno število prebivalcev in je brez dvoma največja organizacija konzumentov na svetu. Ona edina varuje koristi konzumentske skupnosti pred izrabljanjem kapitalističnih podjetij, katerim je glavni namen dobiček. V njenih vrstah je nad sto milijonov oseb, zlasti družinskih poglavarjev.

Na celinah Azije, Afrike, Južne Amerike in Avstralije je znatno napredovalo ustanavljanje gibanj, sličnih gibanjem, katera združuje Mednarodna zadružna zveza. V teh še mladih gibanjih je mnogo krepkih članov in ko se vrne svet k normalnim gospodarskim pogojem in se vrne spet kolektivna varnost, jih ne bo težko pritegniti k naši mednarodni zadružni družini.

V mislih na velike koristi, katere more človeštvu prinesiti mobilizacija te važne armade miru, urejene na osnovnem načelu: vsi za enega, eden za vse, naznanja Mednarodna zadružna zveza svetu, zlasti pa tistim, ki so zunaj njenih vrst, načela, na katerih počiva zadružno gibanje, možnosti, ki se odkrivajo z njegovih gospodarskih temeljev kakor tudi pravna načela zadružnega gibanja.

Glavna načela zadružnega gibanja

I. Svobodno in prostovoljno članstvo, ki omogoča, da more biti član društva vsakdo ne glede »na polt, raso ali vero« in da je vsak državljani svobodni, da ostane v gibanju ali da izstopi iz njega, kakor sam po lastni volji odloči.

II. Demokratska uprava, ki varuje popolno avtonomijo zadrug nasproti domačemu gospodarskemu življenju in svoboda razvoja, katere morejo omejevati samo zakonske določbe, sprejete v interesu celokupnosti. Temeljna pravina demokratske vlade, pravilo: »En človek — en glas«, je podlaga tudi zadružne ustave in se uporablja neglede na spol.

III. Povračilo od kupnine, metoda, po kateri se deli prihranek, katerega zadruga doseže s svojim prometom, s čemer se v bistvu izloči dobiček v trgovini in industriji. To ni le temelj zadružnega gospodarstva, temveč se po tem tudi v praksi razlikuje od obstoječega kapitalističnega gospodarstva.

Na teh treh načelih sloni celokupna filozofija zadružnega gibanja. Izšlo je iz pionirskih naporov delavcev in delavk v petih ali šestih državah in se izkristaliziralo okoli programa rochdalskih tkalcev leta 1844 v nov gospodarski sestav. Nadaljno njegovo načelo, t. j. strogo omejene obresti od glavnice, je posledica odprave osebnega dobička z metodo razdeljevanja viška sorazmerno s prispevki članov za njegovo ustvaritev. To je v bistvu poskus, da se določi pravična cena pri prodaji življenjskih potrebščin, kakor tudi meja obrestovanju kapitala.

Prvotni cilj pionirjev: zavarovanje gospodarske svobode in socialne ne-

odvisnosti jih je vzpodbudilo, da postavijo še eno pravilo, katero morajo zadruga spoštovati: politično in versko nevtralnost nasproti vsem članom, in to v razpravljanju in v društvenih poslih. Ta določba, daleč od tega, da bi omejevala misel in akcijo v teh življenjskih vprašanjih, varuje neodvisnost posameznika in skupnosti in hkrati omogoča, da se ista širi, kolikor to opravičujejo koristi gospodarskega organizma.

Na ti podlagi so narodna zadružna gibanja, včlanjena v Mednarodni zadružni zvezi, z načelno pomočjo številnih organizacij zadružnih ustanov, ki še niso včlanjena, kakor tudi gibanj, ki se še ustanovljajo v večjem številu držav, ustanovila »države v državah« in novo »društvo narodov«, ki je s svojo prakso pokazalo uspešnost novega gospodarskega reda, sposobnega da izmenja obstoječi kapitalistični ali individualistični sestav, kateremu je glavna vzpodbuda zavarovanje dobička. Sposoben je prav tako, da obnovi na svetu gospodarsko ravnotežje in kadar se bodo njegova načela popolnoma izvedla, se bo ustvarilo najzanesljivejše jamstvo za svetovni mir.

Iz proučevanja zadružnih načel, zlasti glede njihove praktične uporabe, se jasno vidi, da se zadružno gospodarstvo razlikuje od kapitalističnega v naslednjem:

I. Namesto dobička poedincev poudarja službo celokupnosti. Ustanavlja povezanost med člani po vsem svetu in s pomočjo mednarodnih združenj omogoča, da se doseže ravnotežje v gospodarskem svetu med potrebami narodov in svetovnih virov.

II. Odstranja kapital iz njegovega diktatorskega položaja v gospodarskem življenju in postavlja na njegovo mesto združenje ljudi na temelju vzajemnega in aktivnega sodelovanja v podjetjih.

III. Nudi konzumentom s svojo gospodarsko devizo »povračilo od kupnine« prepotrebno finančno korist in neodvisnost.

IV. Varuje poljedelskim proizvajalcem med drugim dvojni dobrini: predvsem jih oprošča oderuških obrestih pri nakupovanju strojev in drugih potrebnih priprav, razen tega jim pa omogoča, da prodajajo svoje pridelke z dostojnim dobičkom, ne da bi izrabljali konzumente.

V. Očitno in neposredno skrbi za zelo veliko število ljudi človeške družbe, pa naj bo njihov socialni položaj kakršenkoli in jim jamči za skromne, a ugodne življenjske pogoje.

VI. Rešuje vprašanje zaposlitve, mezd in splošnih delavnih pogojev, ker nudi, kar je mogoče največ koristi v današnjem gospodarskem položaju.

V mnogih državah se poskušajo nove oblike vladavin kakor tudi nove smeri v gospodarstvu. More se reči, da je celotni socialni red v stanju dejanskega nemira. Ta nemir se različno izraža in v mnogem nejevoljno gleda na razvoj zadružnega gospodarstva. Zato pod pritiskom organiziranih kapitalističnih podjetij ovira njegov napredek, ponekod pa celo skuša popolnoma zadušiti svobodno, prostovoljno in neodvisno zadrugarstvo.

Z ozirom na te težnje želi Mednarodna zadružna zveza opozoriti človeštvo in posamezne vlade kakor sploh vse, ki jim je za pravičnost, na izrazito nepoštenost in krivičnost gibanja, naperjenega proti zadrugarstvu. Te kapitalistične sile imajo očitno korenine

v strahotnem pojmovanju o gospodarskem življenju, ki priznava v zasebni trgovini »pridobljene pravice« v eksploativanju potreb celotnega človeštva. Zadrugarji žele z vzajemnim združevanjem izravnati bremena in prenesti odgovornosti in nevarnosti gospodarskega delovanja na vse državljane in ustanoviti pravo demokracijo družb, ki ne streme za dobičkom, kar predstavlja edino razumljivo odliko Nove družbe.

Mednarodna zadružna zveza zahteva za svetovno zadružno gibanje priznanje položaja, katerega so si njegove članice v štiridesetih državah priborile na zadrugarškem polju, ustvarivši društvo narodov, ki je tako razširjeno kakor človeštvo samo.

Zahteva za narodna zadružna gibanja:

1. Popolno svobodo razvoja na podlagi enakopravnosti z vsemi drugimi pridobitnimi ustanovami, katere dopuščajo zakoni dotičnih držav.

2. Zakonsko varstvo s strani vseh državnih sil pri izvrševanju svojih neizgubljivih državljskih pravic.

3. Posebni položaj, ki bi ustrezal njihovemu gospodarskemu značaju, in

kjer bi imela možnost, da se samostojno razvijejo v okviru vsakega sestava državnega ali načrtnega gospodarstva, ki bi se izvedlo.

Ko Mednarodna zadružna zveza pošilja to deklaracijo vsemu svetu, je prepričana, da bodo množice ljudstev, ki še niso pristopile k zadružnemu gibanju, priznale idealizem in gospodarsko pravičnost, ki se zrcalita v njegovih načelih kakor tudi opravičenost njegovih zahtev glede svobodnega razvoja zadružnega sestava po vsem svetu, ne le zaradi neposrednih koristi, katere nudi množičnim članom, temveč tudi, ker dokazuje, da je sposobno ustanoviti nov sestav svetovnega gospodarstva, ki bi bilo boljše od današnjega.

Mednarodna zadružna zveza vabi vse svoje člane in narodne zadružne organizacije v vseh deželah, naj odločno delajo za okrepitev in razširitev svojih gibanj. Naj osredotočijo pozornost na to, da postavijo svoje zadruga na prava zadružna načela in da z vsemi silami dosežejo od države in javnih oblastev popolno priznanje zahtev, izraženih v deklaraciji glede smisla in vsebine zadružnega gospodarstva.

Nauk iz nadloge

Naslednji zanimivi članek prenašamo iz »Učit. tovariša« v obliki, v kakršni je izšel v tem listu. O idejah, ki jih razvija ugledni pisec članka, bo treba še večkrat razmišljati.

»Meseca septembra minulega leta so bile z uredbo kraljevske vlade znižane plače vseh državnih uslužbencev. O tem je bilo mnogo govora in tudi javnost si je ustvarila o tej uredbi povsem točno sodbo. Dasiravno jih je zelo težko pogodila, je imela ta uredba vendar le zelo povoljno posledico: Ona je odprla oči vsem drž. uslužbencem in spregledali so, kako zelo je zanje potrebno, da so združeni.

Dasiravno člen 76. uradniškega zakona prepoveduje »vsako sporazumno akcijo raznih Združenj« brez predhodnega odobrenja pristojnega ministra, — lakota, ki nažene volka iz gozda, je nagnala ljudi, da se združijo kot eden človek in da složno stopijo v obrambo svojih življenjskih interesov. To stališče, — ostro v svojem bistvu, umerjeno po formi, a podčrtano z utemeljenimi razlogi, — je napravilo globok vtis, tako za javnost, kakor tudi na kr. vlado. Temu stališču, ki se ni dozdevalo dovolj energično samo nestrpnost in onim, ki so toliko ostrejši z jezikom, kolikor so mlačnejši pri delu, se imamo brez dvoma zahvaliti, da je tako hitro prišlo do gotovih korektur v omenjeni uredbi. To stališče je bilo morda posredno tudi razlog, da se je prenehalo misliti na nova znižanja, o katerih se je uporno šepetalo nekaj mesecev.

Složen nastop drž. uslužbencev jim je dvignil v javnosti ugled tudi v drugi smeri. Ljudstvo je pri nas kaj rado gledalo v drž. uslužbenceh samo najete delavce, ki hočejo od države, svojega delodajalca, iztisniti čim večji zaslužek, ne računajoč z ničemer drugim. Neki zelo znan politik s pretenzijami državnika visokega stila se ni sramoval na nekem zboru obtožiti drž. uradnike, ki da mislijo samo na svoj želo-dec in se ne brigajo za bedo širokih narodnih slojev. — Ta primer je dobrodošel (vsako zlo ima svojo dobro stran!), da pokaže vsemu svetu, kako napačna so taka mišljenja, v kolikor se tičejo državnih uradnikov. — — —

Toliko o našem odnošaju napram uradništvu, ki so izven naših vrst in večkrat na žalost proti nam. Ampak iz

svoje velike nadloge moramo tudi zase izvleči poseben nauk. Mi ne moremo biti niti v eni organizaciji zadovoljni sami s seboj. V svojem opredeljevanju je treba iti vedno s sledečega osnovnega stališča: Tvojo pravico spoštujemo samo v toliko, v kolikor jo moreš ti vsiliti, odnosno — drugače rečeno — kolikor si sposoben se žrtvovati zanjo. To mora prodreti v zavest vseh drž. uradnikov. In ko se ustvari ta splošna stanovska zavest, tedaj se ne bo moglo dogajati: da bi na stotine in tisoče učiteljev, ali profesorjev, ali poštarjev stalo izven svojih strokovnih organizacij — iz najsebičnejših pobud (da ne plačujejo članarine!), računajoč, da se bodo v vsakem primeru tudi oni okoristili z rezultatom, ki jih dosežejo oni združeni njihovi tovariši, ki se ne plašijo materialnih žrtv. Kdorkoli tako računa, ni dober človek in ne zasluži pažnje svojih tovarišev; še več nego to, on je neposreden sovražnik svojim tovarišem kakor tudi samemu sebi, ker udruženje, ako bi imelo tudi njega v svojih vrstah, bi, ker bi bilo močnejše, prišlo tudi do hitrejših in povoljnejših rezultatov. Zaradi tega je treba take sebičneže po pravilih bojkotirati.

Prvi problem je, kakor vidimo, v tem, da s širjenjem stanovske zavesti in obračanjem glave od sebičnežev zberemo v svojih strokovnih udruženjih vse brez razlike. Drugi problem je prav tako važen. Ko se izvrši zbiranje vseh, je treba nadaljevati, da se ustvari in obdrži visoko enoten duh, enotna volja, da tudi javnost in odgovorni činitelji vidijo pred seboj vedno ves stan složen in pogumen, kadarkoli so v vprašanju stanovski interesi (ne samo materialni!). Trezna stanovska zavest mora onemogočiti razne puntarje in sejalice razdora, ki — včasih iz strankarskih, največkrat pa iz sebičnih razlogov — vnašajo neslogo in razdor in z brezsmiselnimi prepri paralizirajo vse moči celote. S kakimi besedami naj označimo gospoda, ki je na nekem stanovskem zborovanju zahteval, da se izglasuje nezavpnicno predsedniku stanovske organizacije zaradi tega, ker je prišel v spor z oblastmi, — a njemu in vsem ljudem je dobro znano, da je prišlo do spora, ker je ta predsednik pravilno in možato branil interese svojega stanu! Treba je delati v tej smeri, da bo razvita stanovska zavest stala

borbenejša nego kdajkoli za človekom ali za ljudmi, ki stavijo na kocko svoj osebni položaj za dobrobit celote.

Šele tedaj, ko se v stanovskem pogledu toliko popravimo, da nas na vprašanju stanovske solidarnosti nikdo in nič ne more razdružiti, in niti oma-

jati, šele tedaj bomo mogli s pravico misliti:

Sedaj nas bodo spoštovali, ker smo močni in pripravljeni na borbo.«

R. Knežević,
preds. Jugosl. prof. združenja

Zborovanje ljubljanskih upokojencev

V Delavski zbornici v Ljubljani je bil v nedeljo, dne 3. maja 1936 občni zbor Društva državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Zborovanje je bilo prav dobro obiskano, razen ljubljanskih, je bilo navzočih tudi nekaj zunanjih članov.

Po pozdravu predsednika g. dr. Iv. Vrtačnika so zborovalci z navdušenjem odposlali vdanostno brzojavko kralju. Nato je poročal o društvenem delovanju v minulem poslovnem letu tajnik g. A. Spende. Društvo je tudi v minulem letu z vso vneto zasledovalo, kakor doslej, svoje poglavitne cilje: izenačenje prejemkov staroupokojencev, redno izplačevanje pokojnin, neomejena znižanja po železnicah, dovolitev zaposlitve upokojencev v javnih uradih, odprava kuluka in prispevkov za uradn. pokojn. sklad itd. Glede rednega izplačevanja pokojnin je društvo poslalo deputacijo k fin. direktorju, obširno vlogo pa fin. ministru, kategera, je prosilo, naj ukrene potrebno, da bo vselej pravočasno dovolj kreditov za pokojnine na razpolago. Večkrat je tudi brzojavno zaprosilo za pravočasno nakazilo dotacij za pokojnine, zlasti pred prazniki, zadnjič o Veliki noči, žal brez uspeha (o čemer smo že poročali). Tajnik je nato navajal, da vladajo enake razmere glede nerednega izplačevanja pokojnin tudi v drugih banovinah. Da ta trditve ni povsem točna, je ugotovil kasneje nek član, ki je omenil, da se pokojnine vsaj v Beogradu izplačujejo redno vsakega prvega v mesecu, kar je videti že iz časopisov.

Ljubljansko društvo je stalno sodelovalo z ostalimi upokojenskim organizacijami. Po tajnikovem poročilu so upokojenci organizirani v osmih banovinah v banovinskih organizacijah, v Sloveniji pa v dveh društvih (Ljubljana in Maribor).

Glede staroupokojencev je društveni član, upokojeni sodnik upravnega sodišča, g. dr. Henrik Steska, izročil odboru osnutek, kako naj bi se pooblastil ministrski svet, da izenači z uredbo prejemke vsem upokojencem. Ta osnutek je bil izročen finančnemu ministru. Glede spremembe in izboljšanja predpisov o drag. dokladah je društvo predložilo fin. ministru posebno spomenico. Ob redukciji plač lani v septembru je prav tako poslalo obšir-

no vlogo za omiljenje najhujših določil uredbe.

Društvo je delovalo tudi, da bi se plačevanje kuluka za upokojence popolnoma odpravilo, če bi pa to ne bilo dosegljivo, naj bi se oprostili tega bremena vsaj vsi nad 55 let stari upokojenci, kakor to zakon določa za vse ostale državljane. Glede železniških legitimacij za upokojence je društvo ponovno interveniralo, doslej žal brez uspeha. Nedavno je hkrati z zagrebško organizacijo poslalo odposlanca v Beograd v prometno ministrstvo. Tam sta bila odposlanca obveščena da je baje že izdelan pravilnik o ugodnostnih voznjah, po katerem bi se upokojencem priznalo na leto 12 voženj, o čemur smo že zadnjič poročali. Zaradi drugih važnejših zadev pa doslej pravilnik ni mogel biti podpisan. Tajnik je tudi povedal zborovalcem, da se pripravlja nov uradniški zakon.

Blagajniško poročilo je podal upok. poštni pis. ravnatelj g. Ivan Vidmar, bivši II. podpredsednik društva, ki je lani vršil posle blagajnika. Društvo ima precejšnje premoženje, približno 40.000 Din. Po njegovem poročilu ima društvo že nad 2000 članov, od katerih jih je dobra četrtina pristopila v zadnjih mesecih.

O beograjski deputaciji za pridobitev večjega števila znižanih voženj, je poročal g. dr. Fr. Vidic iz Kamnika, ki se je udeležil te deputacije kot društveni zastopnik. Izjavil je, da je opazil v prometnem ministru precejšnje razumevanje upokojenskih želja in da je verjetno, da se bo težnjam upokojencev kmalu vsaj deloma ugodilo.

V daljšem nagovoru je prosv. inšpektor g. J. Wester vabil člane k pristopu in jih bodril naj složno vztrajajo v društvu in delajo za skupne cilje. Naglasil je važnost društva, ki je doseglo že prav lepe uspehe. Nato je govoril še enkrat blagajnik g. Vidmar in se spomnil v minulem letu umrlih članov, katerih spomin so zborovalci počastili.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor v katerem so razen nekaterih sprememb, po večini dosedanjih odborniki in sicer gg.: predsednik: dr. Vrtačnik Ivan, predsednik upravnega sodišča; odborniki: Antloga Jakob, sodnik okrožnega sodišča, Arko Franjo, inšpektor fin. kontrole, Abram Ivan, pis. ravnatelj Adlešič Albin, inšpektor drž.

železnic, Juvanc Rudolf, kapetan I. kl., Lipoglavšek Ivan, orožn. stražmojster, Modic Karla, poštna uradnica, Minkuš Anton, okol. nadzornik varn. straže, dr. Papež Milan, višji zdravstveni svetnik, Spende Anton, ravnatelj zemljiške knjige, Stegnar Viktor, sodni oficijal, Stritar Josip, šolski upravitelj, dr. Vidic Franc, vladni svetnik v Kamniku, Wester Josip, prosvetni inšpektor; namestniki: Jagodic Anton, pisar. ravnatelj, Poharc Ivan, sanit. narednik vodnik, Janežič Alojzija, vdova viš. sodnega oficijala, Klemenc Franc, orožn.

narednik, Virant Ivan, nadkomisar fin. kontrole, Abram Vladimir, višji pis. ravnatelj; pregledovalca računov: Goritschnigg Franc, fin. inšpektor in Kovač Martin, obl. inšpektor fin. kontrole.

Nato je bil občni zbor, ki se je ves čas vršil v vzorni složnosti in pravem tovariškem duhu, zaključen. Prav tako kakor nedavno uspelo zborovanje mariborskega upokojenskega društva je pokazal, da se naši upokojeni tovariši vedno bolj zavedajo koristnosti in potrebnosti stanovske solidarnosti in organizacije.

Naše mariborsko zadružništvo

I. STAVBNA ZADRUGA.

Zadruga drž. uslužbencev za nabavo stanovanj v Mariboru je imela svoj 8. letni občni zbor dne 20. marca t. l. Zaradi skromnih denarnih sredstev je bilo tudi delovanje skromno. Stavbni krediti pri članih so do konca leta padli od 166.697 Din na 151.287 Din. Dolg zadruge same pri Zvezi v Beogradu je padel od 110.392 Din na 106.588 Din, pri kreditni zadrugi drž. usl. v Mariboru pa od 31.600 Din na 18.340 Din. Posli so se omejevali izključno na inkaso odplačil članov in povračilo lastnega kredita. Čisti dobiček je znašal 1747,25 Din in se razdelil po pravih na razne fonde. Tako naraste rezervni fond na 13.116 Din. Članov ima zadruga še 15 vplačani deleži znašajo 15.000 Din. Zadruga ima dve posestvi; eno je zadrugar že odplačal in je bilo letos nanj pripisano, od drugega je član odplačal že nad polovico kupne vrednosti.

Pri slučajnostih je predlagal gosp. Znudrl, naj bi se pravila Zveze tako spremenila, da bi moral vsak član odbora nabavljalne zadruge biti včlanjen pri kreditni in stavbni zadrugi. Na ta način bi naraslo število članov stavbene zadruge za 18. Drž. uslužbenci kaj radi silijo v odbor Nabavljalne zadruge v Mariboru, ne zavedajo se pa svojih zadruških dolžnosti napram ostalima dvema zadrugama, tako da je upravičen dvom, da sede v odboru prve baš najbolj zavedni zadrugni delavci. Nadalje je predlagal isti član, da bi Zveza izposlovala spremembo zakona v toliko, da bi znašal delež pri stavbenih zadrugah 200 Din in da bi obvezno število deležev naraslo s kreditom, ki ga dobi zadrugar. Večina članov namreč nima nobenih koristi; pri sedanjih prejemkih je pa preveč, zahtevati od drž. uslužbenca, da pusti v zadrugi delež 1000 Din brezobrestno ležati. Predsednik pojasni, da je odbor istega naziranja in da bo stavil tozadevni predlog za Zvezin občni zbor prihodnje leto.

II. KREDITNA ZADRUGA.

Na občnem zboru kreditne zadruge drž. usl. v Mariboru dne 18. aprila se je zbralo okoli 150 članov, ki jim je predsednik g. dr. Jančič podal sliko o razvoju te prekornostne ustanove. Za drž. usl. so prišli hudi časi z znižanjem prejemkov lanske jeseni, torej baš v času, ko so denarne potrebe največje (za šolske knjige, šolnino, kurivo i. p.). Mnogi so bili prisiljeni dvigniti svoje vloge, drugi so zaprosili za kredit, tretji pa so javili, da ne zmorejo več dogovorjenih obrokov. Vsem je zadruga ustregla. Vloge izplačuje vse brez izjeme takoj, vsem prošnjikom je dovolila kredite, če so bili zadostno kriti in tudi obroke je znižala tam, kjer je bilo potrebno. To kaže, da je ustanova dobro fundirana in da uprava dela vestno in smotreno. Zaprošila je Zvezo za kratkoročni kredit 200.000 Din, dobila je pa samo 100.000 Din, od katerih je že nad polovico vrnila v mesečnih obrokih po 10.000 Din.

Za posojila je znašala obrestna mera 6½% in ¼% upravnih stroškov, skupno 7%, s 1. jan. t. l. pa je zadruga znižala obrestno mero na skupno 6½%. Noben denarni zavod nima tako nizke obrestne mere za kredite. Vzane vloge je obrestovala po 5%, nevezane po 4%. S tako malo razliko med obrestno mero vlog in kreditov pa izhaja zadruga samo zato, ker so rezijski stroški najnižji v vsej državi, kakor je potrdil navzoči zastopnik Zveze inž. Trajkovič. Znašali so v 1935. letu 34.784 Din.

O krasnem napredku nam dajo najboljšo sliko sledeča števila: Vloge so narasle od 1.095.916 Din na 1.844.620 Din, torej za 74%, posojila od 1.582.087 Din na 2.681.863 Din, deleži od 246.700 Din na 346.485 Din, število članov od 820 na 1163 z 2856 deležev, rezervni fond od 48.672 Din na 73.090 Din (za 51%), fond za dvomljive terjatve od 21.932 Din na 30.541 Din, Čisti dobiček znaša 78.732 Din; od njega pripade rezervnemu skladu 31.492 Din, skladu za dubioze 19.683 Din. Celokupni promet (knjižni in denarni) je dosegel 41 milijonov (napram 23 milij. v 1934. letu).

G. Milburn:

Mesto Oklahoma

Willie Chalmers.

Willie Chalmers se je, čepeč na deski s kolesci, plazil po našem mestu. Obe nogi so mu bili odrezali ob bokih. Potiskal se je naprej s pomočjo lesenih kolcev, ki ju je držal v rokah. Njegov oče je bil stari Chalmer, najbogatejši nakupovalec bombaža v vsi okolici.

Chalmerjeva bombažna predilnica je bila gomila lop, zgrajenih iz železne pločevine, ki so bile postavljene na plitvih sipih blizu visečega mostu. Predilnica je imela štiri poslopja: tehtališče, strojnico, sesalnico in prostore za predilne stroje.

Stari Chalmer je mnogo zaslužil, ker je pri tehtanju bombaža goljufal farmarje. Nekega dne je pripeljal neki farmar, Clem Sheets, voz z dvojnimi tovorom bombaža na tehtnico. Ko je voz obstal, je veliki farmarjev pes, ki je tehtal dobrih 75 funtov, zlezal pod voz. Stari Chalmer je bil v tehtališču, rekel pa ni nič. Pa tudi Clem Sheets ni rekel nič. Bombaž so stehali ob enem s psom. Ko se je Clem nato vrnil s praznim vozom, da bi ga dal stehati, je hotel pes spet zlezti pod voz. Clem je začel tuliti in kričati na psa. Ta je hotel že zlezti izpod voza, toda stari Chalmer je bil preveč prepreden, da bi bil to dopustil. Rekel je čisto ledeno: »Kar pusti psa tam spodaj, Clem.« In nato sta se pol ure trudila, preden sta psa zvalila nazaj pod voz.

Sicer je pa stari Chalmer prejkone tudi sicer goljufal pri tehtanju. Na ta način je zaslužil silne denarje. Može pri tehtnici so že vedeli, kaj jim je storiti.

Stari Chalmer je bil tako skop, da ni hotel izdati niti denarja za vzdrževanje

predilnice. Transmisijska jermena so krpali in šivali, dokler sploh niso več držala.

Državni obrtni nadzornik je staremu Chalmerju zmeraj iznova naročal, da mora postaviti okrog velikega pogonskega kolesa v strojnici varnostno ograjo.

Willie je bil drugi sin starega. Razen njega so se mu bili vsi sinovi izpridili. Dicku, najstarejšemu, je vedno iznova trda predla. Nazadnje je stari možak imel za dobič in se je naveličal plačevati zanj. Saj bi ga bil itak pustil v škripcih, če se ne bi bila žena zmerno tako potegovala zanj. Toda nazadnje se je zares dokončno naveličal in Dicka so za deset let zašili v ječi v Mc Alesterju. Najmlajši sin, Kaye, se je že pred svojim šestnajstim letom začel opijati in zahajati kot stalni gost v hotel La France v Muskogeeu.

Vsi so pravili, da je Willie dober fant. Pridno je delal. Dan za dnem je garal v predilnici in stari Chalmer mu je plačeval mezdo, za katero mu ne bi bil ostal noben dober kurjač.

Nekega popoldneva je Willie delal v strojnici. Pripognil se je, da bi pobral krpo bombaža, in del velikega pogonskega kolesa, ki bi bilo po nadzornikovem moralo biti zavarovano z ograjo, se je vjelo v Williejevih naramnicah. Veliko kolo ga je zavihtelo naokoli in mu zmečkalo noge ob jeklenem nosilcu.

Ko so mogli ustaviti stroj, so bile Williejeve noge spremenjene v krvavo kašo. Stari Chalmer se je bil odpeljal s svojim avtomobilom. Na dvorišču predilnice je stal ravno voz, naložen z bombažem, ki ga je pripeljal neki zamorski farmar. Delavci so Willieja naložili na voz in ga odpeljali k doktorju Boydu. Zdravnik ga je omamil in ga povezal, kolikor se je dalo. Nato so ga naložili na voz z bombažem in ga odpeljali na kolodvor, odkoder so ga

prepeljali v bolnico v Muskogee. To je bilo še tiste čase, preden si je Earl Abernathy nabavil bolniški voz, ki je hkrati služil tudi za prevoz mrličev.

Ko je zamorski farmar pripeljal Willieja k vlakcu, ki odhaja ob štirih in tričetrt, se je vrnil z vozom v predilnico, da proda bombaž. Stari Chalmer je stal v tehtališču.

»Človek božji, bombaža ne morem kupiti.« je dejal, »saj je vendar ves krvav.«

»Pa to je kri vašega sina, gospod Chalmer.« je zamorski farmar mirno odgovoril.

»In če bi bila tudi kri samega Jezusa Kristusala.« je zakričal stari Chalmer. »Saj je ves bombaž pokvarjen! Stran s tehtnice! Drug voz že čaka.«

Shorty Kilgore.

Shorty Kilgore je prišel v naše mesto ob času, ko so našli velike petrolejske vrelce. Ko se je potem petrolejski hrup polegel, se je za stalno naselil pri nas. Bil je mehanik in je imel v Fordovi garaži dobro službo.

Shorty je bil kakih pet čevljev visok. Bil je mlad, imel pa je že razoran obraz. Brade si ni dal rasti. Če se ni bril, je bil v obraz ves strniščast, če se je bril, so se mu pa svetile očke, podobne gumbom za čevlje, iz dveh zaplat gostega puha. Lase je imel na kratko pristrizene, na glavi pa je navadno nosil klobučevinasto čepico. Oblačil se je po navadi v črno pooljeno delavno haljo. Shortyjeve ustnice je obkrožal izraz, da se je človek, če je odprl usta, začudil, da sliši človeške besede in ne rezkih opičjih krikov. Kadar je takole postal pred Fordovo garažo, z roko na bencinski črpalki, so vsi ljudje kar čakali, kdaj

bo z opičjo naglico splezal na visoko rdečo sesalko in sedel klepetaje na vrh.

Shorty se ni nikoli kopal. Spal je v zaprtem starem Fordovem avtomobilu, ki je stal čisto zadaj v garaži. Toda z ženskami je imel pa prav posebne navade.

Nekega dne se je pripeljal pred garažo Emmet Green, ki je delal pri vrtnem stroju, in je prosil Shortyja, naj mu popravi sekundno uro. V Emmetovem vozu je sedelo dekle, Alvera po imenu.

Shorty je bil malce natrkan.

»Kakšne načrte pa imate za jutri zvečer, sestrica?« je vprašal dekle.

Alvera se je nasmehnila in odgovorila: »Še ne vem. Pa vi?«

Emmet je skočil z voza in počil Shortyja s plosko roko po obrazu. Udaril je tako močno, da je tlesknilo, kakor če bi bila počila napihnjena papirna vrečica.

Shorty si je zakril glavo z laktmi in pričel stokati.

Emmet je pristopil in dvignil roko, da ga v drugi udari, ko Shorty dvigne glavo. Toda komaj se je približal Shortyju, se je moč zganil in se z glavo zaletel Emmetu v trebuh.

Emmet je čisto tiho in žalostno zastokal: »Aaah!« Z obema rokama se je zagrabil za trebuh, se obrnil in odtaval iz garaže. Stopal je, kakor da mu vise noge na nitkah, ki jih nekdo vleče.

Tako se je vlekel vso pot do ordinacijske sobe doktorja Boyda nad prostori First National Banke. Zdravnik je ugotovil, da je Shortyjeva britev prodrla Emmetu globoko skozi pas in v meso pod njim.

Shorty je pa sedel v Emmetov avtomobil in se z dekletom Alvero odpeljal. Do današnjega dne ni nihče v našem mestu izvedel, kaj se je zgodilo z njima.

Zanimivi so vzroki, zakaj so se člani zatekli po pomoč k zadrugi. 212 je prosilo posojila za zdravljenje in nakup zdravlil, 175 za razne obveze. Dolgove, zapuščinske sodne takse i. p., 114 za domače potrebe (nakup kuriva, zimске obleke), 110 za zidanje in dograditev lastnih domov, 145 za ženitev, nakup pohištva, ostali pa za knjige, študije, selitev in nekateri tudi za prehrano, ker so dolge mesece čakali na pokojnino. Iz te statistike vidimo jasno, da so naši prejemki padli že na minimum (pogostoma pod njega), tako da se mora drž. uslužbenec ob najmanjšem nepredvidenem, izrednem izdatku (bolezen, smrt) zateči k posojilu.

Arhiv kred. zadruge bo hranil poznej-kraljevine Jugoslavije» se je vršil v nede-ljo dne 3. maja 1936 v justični palači v Ljubljani. Udeležilo se ga je 32 članov. Obravnavale so se zelo zanimive stanovske zadeve, katere so pokazale kako potrebno je društvo. Prav je imel tudi delegat tovariš Videčnik Rudolf iz Celja, ki je med drugim omenil, da opaža že ves čas od kar obstoja društvo, da prihajajo na občni zbor le eni in isti tovariši — dočim drugi, zlasti mlajši tovariši lepo ob strani gledajo ter pustijo delati starejše. Gotovo se pa ne bodo branili uživati koristi, ki jih društvo dosega. Zato je pozval vse, osobito mlajše kolege, naj delajo na to, da se strnemo v društvu vsi ter s skupnimi moči delamo drug za drugega. — Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika tovariš Stavec Ivan, za tajnika tovariš Mlinar Ivan, za blagajnika pa Nesman France. Ostali odborniki so ostali isti kot lani. — Novemu odboru mnogo uspeha.

V upravo je bil na novo izvoljen g. Obersnel Adolf kot zastopnik železniških uslužbenec, ki jih je v zadrugi že par sto. H koncu naj še pripomni-mo, da je dolgovala zadruga Zvezi v Beogradu dne 31. decembra 1935 samo 357.813 Din, v primeri s terjatvami tedaj majhno vsoto. Zadruga posluje po veliki večini z lastnimi sredstvi.

drp.

(Konec prih.)

Vestnik

Nov grob. V Ljubljani je umrl dne 29. aprila upok. sodni nadsvetnik Tomaž Einspieler. Pokojnik, ki je dočkal častit-ljivo starost 84 let, je bil eden tistih redkih starih zavednih naših uradnikov, ki so vselej branili pravice slovenskega naroda in jezika navzlic najsilnejšemu nemškemu pritisku. Za uveljavljanje slovenščine pri sodišču si je pokojni Einspieler pridobil največje zasluge. Tudi ob času, ko je v Avstriji narodnostno preganjanje leta 1908. doseglo višek, ni pokojnik zatajil svoje za-vednosti in odločnosti. Bil je odlični pravnik, do skrajnosti objektivni in pravičen sodnik, hkrati pa dober predstojnik in to-variš. Zadnja leta je zaradi bolehnosti le poredkoma prihajal v javnost. Tomažu Ein-spielerju, zavednemu narodnjaku in zve-stemu naročniku ohrani v vsem slovenskim državnim uradništvom časten in trajen spom-in tudi naš list.

Zastava poštarskega pevskega društva. Dne 28. in 29. junija bo blagoslovitev in razvitje zastave Pevskega društva pošt-nih uslužbenec v Ljubljani. Kumstvo pri raz-vitju je prevzel Nj. Vis. kraljevič Andrej. Pri slavnosti bodo sodelovali pevski zbori Hubadove župe. Natančnejši spored še objavimo.

Za združitev učiteljskih organizacij. Mesečnik »Meščanska šola« zagovarja tesno združitev organizacij učiteljev vseh vrst šol. Pisec uvodnega članka v aprilski šte-vilki soglasja s stanovsko politiko JUU in podčrtuje potrebo, da mora učiteljski stan obdržati svojo neodvisnost na vse strani, da bo mogel odstraniti vse škodljive vpliv-e dnevnih politike na šolstvo in prosveto in da bo mogel braniti koristi šole in učiteljstva proti vsakomur.

Jesenice v prvi draginjski razred. Več-krat smo že poročali, da se drž. uslužben-ci in upokojenci v raznih večjih podeželskih krajih bere za uvrstitev svojih bivališč v višji drag. razred. Tako so nam znane take akcije iz Maribora, Celja, Ptujja, Kranja, Tržiča in iz Trbovelj. V zadnjem času se je ponovno sprožilo vprašanje uvrstitve Jesenic v I. drag. razred. Na Jesenicah je zelo razvita industrija in je mesto zaradi svoje obsejne lege in velikega števila raz-nih drž. uslužbenec zelo drago. Zlasti so visoke najemnine, prav tako pa tudi cene najpotrebnejših živil, ker je treba tudi ze-lenjavo dovažati od drugod zaradi neugod-ne lege. Težnje jeseniškega drž. uslužben-stva in upokojenstva so vsekakor opravičene in bi jih bilo treba ob prihodnji ureditvi draginjskih razredov vpoštovati.

Pobiranje kuluka za nazaj. V decem-bru minulega leta je razsodilo upravno so-dišče v Dubrovniku, da samoupravna tele-sa (banovine in občine) ne morejo zahte-vati plačila odkupnine za osebno delo na samoupravnih cestah za prejšnja leta. Pri-

tožbo je vložil namreč neki zavezanec iz južne Dalmacije (zetske banovine), kate-rega je pozvala občina, naj plača kuluk za minula leta, sicer ga bo občina prisilnim potem izterjala. Sresko načelstvo je ta od-lok potrdilo, upravno sodišče ga je pa raz-veljavilo z utemeljevanjem, da odkupnine za osebno delo ne morejo občine potom rubeži izterjavati, če ni bila plačana za minula leta.

Povračilo selitvenih stroškov. V pri-hodnji številki bomo objavili začetek član-ka, ki bo na poljuden način obravnaval vprašanje, kako je pravilno sestaviti potne račune ob selitvah. Na konkretnem pri-meru bo članek, ki nam ga je izročil pri-znan strokovnjak, pokazal vse možnosti in opozoril na predpise, ki veljajo za selitvene stroške. Na ta članek že danes opozarjamo, vse, ki se jih tiče.

Počitniška kolonija v Martuljku. Ljub-ljanska železničarska nabavljalna zadruga bo v Gozdu-Martuljku ustanovila za svo-je člane počitniško kolonijo. Tvorile jo bo-do hišice posameznih članov, bo pa tudi nekaj upravnih poslopij in zadržnih stavb, med njimi tudi mladinski dom, sezidan v spomin kralja Aleksandra I. Zdej name-rava zadruga zgraditi dovozno cesto od postaje pri bodoči koloniji in sicer s pro-stovoljnim delom svojcev članov. Ti bi imeli v zadržni upravni hišici brezplačno hrano in prenočišče, zato bi pa delali po šest ur na dan to cesto. Vodstvo bo od-rejalo potrebno delo, bo pa tudi skrbelo za razvedrilo in izlete. Zaposlenih bo hkratu samo 20 prijaviteljev.

Zapiski ob nezgodah železničarjev. »Glasnik železničara i brodarca« je objavil članek, v katerem opozarja železničarje na neugodne zapise, ki naj jih uslužbenec, ki se mu dogodi nezgoda, da sestavi, tudi kadar na videz gre za najmanjšo poškodbo, dobljeno v izvrševanju službe. Po sedanjem zakonu o drž. prom. osebju, se more nam-reč vsakemu železničarju, ki se brez svoje krivde tako poškoduje v službi, da postane zaradi dobljenih ran ali poškodb nesposoben za nadaljnje službovanje, priznati za pokojnino preko odsluženega časa še 10 let. Ta določba je neugodnejša od pred-pisa prejšnjega zakona iz leta 1923., po ka-terem se mu je brez nadaljnega za po-škodbo in onesposobljenost v službi pri-znalo 10 let več za pokojnino. Pogostoma se namreč zgodi, da se iz na videz neznat-ne poškodbe, malenkostne ranice ali druge nezgode razvije težka bolezen, celo smrt poškodovanca. Če se v takih primerih dej-stvo nezgode takoj ne ugotovi s predpisa-nim zapisnikom, je kasneje skoro nemogo-če ugotoviti razlog službene nesposobnosti ali smrti, vsled česar tudi poškodovanec ne pride do zakonske ugodnosti, da bi se mu priznalo še 10 let za pokojnino.

Iz organizacij

Važno učiteljsko zborovanje. Glavni odbor JUU bo imel v dne 31. maja, 1. in 2. junija v Beogradu važno sejo, kjer bodo podali funkcionarji poročila. Nato bodo poročali predsedniki posameznih sekcij o šolskih in učiteljskih vprašanjih, zlasti tudi o pravnem in gmotnem položaju učitelj-stva. O organizaciji in personalni prosvetni politiki bodo podani posebni referati. Raz-pravljali bodo tudi o novih pravilih JUU in poslovnih organizacije. Končno se bo določil dnevi red za letošnje glavno skup-ščino JUU.

Skupščina monopolskih uradnikov. — Združenje monopolskih uradnikov ima dne 31. maja v Beogradu svoj IV. redni občni zbor, katerega se udeležijo odposlanci vseh poverjeništev v državi. Zborovanje bo v dvorani Zveze nabavljalnih zadrug v Poen-karevi ulici 21 in ke prične ob 8. uri.

Veliko zborovanje učiteljstva. V prvi polovici junija bo zborovalo veliko število osnovnošolskih učiteljev v Rogoški Slatini. Udeležbo je doslej prijavielo osem sreskih društev JUU. O stanovskih zadevah bo poročal predsednik g. Dimnik, pripravljeno je pa tudi strokovno predavanje.

Zborovanje davčnih uradnikov. O obč-nem zboru ljubljanske sekcije Združenja davčnih uradnikov smo prejeli — žal pre-

kasno — poročilo, katero objavimo v pri-hodnji številki.

Zborovanje sodnikov. Na občnem zboru ljubljanske sekcije Društva sodnikov kraljevine Jugoslavije, ki je bil dne 3. maja v Novem mestu, so društveni funkcionarji podali poslovno poročilo za minulo leto. Udeležba društvenih delegatov in drugega članstva je bila zelo velika. Zborovalci so zlasti razpravljali o nujnosti izboljšanja so-cialnega položaja sodnikov in državnih to-žilcev. Soglasno so sprejeli resolucijo, naj se zajamej popolna neodvisnost sodstva, ki je glavni pogoj za ohranitev visoke stopnje pravosodja v naši državi. V ta na-men naj se kar najprej uzakoni novi sod-niški zakon, ki je v načrtu že izdelan. Društveni odbor naj z vso energijo na od-ločujočih mestih posreduje, da se bo fa zakonski predlog kar najprej predložil na-rodnemu predstavništvu, da se pravočasno poskrbi za ustavno zajamčeno neodvisnost sodstva in sodnikov. Z dnem 3. septembra preneha suspenzija te neodvisnosti, katero je predpisal čl. 119. naše ustave. — Pri vo-litvah je bil izvoljen v celoti dosedanji od-bor s predsednikom, namestnikom viš. drž. tožilcem dr. Avgustom Mundo na čelu.

Iz organizacije sodnih izvršiteljev. — Občni zbor »Društva sodnih izvršiteljev

se je vršil v nede-ljo dne 3. maja 1936 v justični palači v Ljubljani. Udeležilo se ga je 32 članov. Obravnavale so se zelo zanimive stanovske zadeve, katere so pokazale kako potrebno je društvo. Prav je imel tudi delegat to-variš Videčnik Rudolf iz Celja, ki je med drugim omenil, da opaža že ves čas od kar obstoja društvo, da prihajajo na občni zbor le eni in isti tovariši — dočim drugi, zlasti mlajši tovariši lepo ob strani gledajo ter pustijo delati starejše. Gotovo se pa ne bodo branili uživati koristi, ki jih društvo dosega. Zato je pozval vse, osobito mlajše kolege, naj delajo na to, da se strnemo v društvu vsi ter s skupnimi moči delamo drug za drugega. — Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika tovariš Stavec Ivan, za tajnika tovariš Mlinar Ivan, za blagaj-nika pa Nesman France. Ostali odborniki so ostali isti kot lani. — Novemu odboru mnogo uspeha.

Upokojenec

Doklade upokojenim orožnikom. Fin-ministrstvo je z razpisom od 30. marca 1936. 10.673/1, izdalo obvestilo, da se orožniški naredniki in podnaredniki, upokojeni pred uveljavljanjem uredbe iz leta 1929. o spre-membah in dopolnitvah določb zakona o žandarmeriji in zakona o žandar. pokoj-ninskem skladu, morajo glede doklad smat-rati kot enaki zvanikom, medtem ko se morajo kaplarji in žandarmi smatrati kot enaki služiteljem. To zaradi tega, ker so bili njihovi prejemki najbližji prejem-kom uslužbenecv teh zvanj. — O ti važni in dalekosežni odločitvi bomo še poročali, ker je razlika v dokladah po II. in III. od-stavku člena 4. uredbe od 19. IX. 1935, št. 37.600/1 znatna. Znaša namreč sto dinar-jev na mesec.

Doklada omožene upokojenke. Prošnjo neke upokojenke, ki se je iz zdravstvenih razlogov preselila iz kraja, kjer službuje njen mož, aktivni uradnik, da se ji prizna polna osebna doklada, je finančna direkcija po ministrskem navodilu zavrnila. Pritožbo upokojenke je fin. ministrstvo odbilo, nje-no tožbo je pa državni svet zavrnil. V raz-sodbi utemeljuje svoje stališče s tem, da je fin. ministrstvo izdalo navodilo št. 15.930/1 od 23. aprila 1934, po katerem je določeno, da se doklada samo takrat ne zniža, če ži-vita mož in žena narazen zaradi zakonskih nesoglasij. V vseh drugih primerih se pa zniža doklada ženi skladno z dohodkom oz. poklicem moža, neglede na to, če stanujeta oba v istem kraju ali ne, ker je za-konska predpostavka, da je bivališče žene — osebne upokojenke tam, kjer stanuje njen mož. — Zato je bilo treba tudi to tožbo zavrniti.

Pooblašenci upokojencev v inozem-stvu. V nekem primeru je finančno mini-strstvo nedavno izdalo pojasnilo, da mo-rejo upokojenci, ki z odobrenjem finančne-ga ministra uživajo svoje prejemke v ino-zemstvu, pooblastiti za prejemanje pokoj-nine tudi vsak bančni zavod v naši državi. Po tem torej ni potrebno, da so poobla-ščenci samo fizične osebe.

Zemljiškoknjižni uradniki so zborovali

»Udruženje zemljiškoknjižnih uradnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija v Ljubljani, je zborovalo v nedeljo, dne 3. maja v raz-pravni dvorani okrognega sodišča v Ljub-ljani. Navzočih in s pooblastili izkazanih tovarišev je bilo 97. Zares lepo število, ki jasno priča o stanovski zavesti, s katero se morejo ponašati naši zemljiškoknjižni urad-niki. Predsednik sekcije g. Ziherl se je po otvoritvi sekcije toplo spominjal najprvo umrlih članov Ferdinanda Seška in Jakoba Kandriča. Nato je v izbrnem poročilu omenjal delo sekcije v minulemu letu osobi-to za omiljenje redukcije prejemkov, ki je težko prizadela vse člane sekcije. Poznejše spremembe uredbe v glavnem niso izpreme-nile prvotnega znižanja prejemkov. Sekcija je v soglasju z drugimi uradniškimi organi-zacijami vred posredovala pri kraljevski banški upravi in mestnem predsedništvu za odpravo kuluka in maksimiranje stanovanj-skih najemnin. Najemnine presegaajo zdaj že v mnogih primerih polovico in celo več od celokupnih prejemkov drž. uslužbenca. Vsi navzoči so pazno sledili poročilu pred-sednika in ga nagradili z burnim aplavzom.

V zelo izbrnem poročilu je nato po-dal natančnejšo sliko o delu organizacije v preteklem letu tajnik g. Medved, ki je z njemu lastno natančnostjo sestavil tudi statistiko o zemljiškoknjižnem uradništvu (ki ga je v Sloveniji 165, od teh jih je v

Zakaj čvrsti?

Vsaka aroma, seveda tudi kavna aroma, ima to lastnost, da se izdiši. Kaj pa bi bila kava brez aromel Zato je tudi dobila nov tesno zaprt karton-ski ovoj zmeraj dobro dišeča

Kneippova sladna kava

Za odpravo kuluka upokojencev. Som-borska upokojenska organizacija je za vsa društva upokojencev vložila posebno pred-stavko, naj bi se upokojenci oprostili pla-čevanja odkupnine za osebno delo na samo-upravnih cestah. Od pristojnega ministr-stva je prišel naslednji odgovor: »Obve-ščate se, da so s predpisom § 38. zak. o samoupravnih cestah vsi upokojenci sploh brez razlike vrste, spola, starosti in delav-ne sposobnosti dolžni plačevati kuluk.« — Po 2. odst. § 97. u. z. so prejemki drž. upokojencev oproščeni vseh samoupravnih doklad. Ker je kuluk izrazito samoupravna davščina, je ta predpis, ki tako močno obremenjuje državne uslužbence in upko-jence, za le-te tem bolj nerazumljiv.

Upokojenska čitalnica v Zagrebu. Ne-kajkrat smo že poročali, da je zagrebško upokojensko društvo ustanovilo in vzdrže-valo v svojih društvenih prostorih knjižni-co in čitalnico za svoje člane. Zaradi stroš-kov za naročanje časopisov so se pojavili glasovi, naj društvo opusti čitalnico. Od-bor je sklenil zdaj, da bo čitalnica ostala naprej samo če se priglasi vsaj 100 članov, ki bodo v ta namen plačevali na mesec po 5 Din. Če se najde zadostno število takih članov, se bo čitalnica ločeno od organiza-cije vodila po vzgledu bolniške blagajne, tako da bo od društva popolnoma neod-visna. Odbor bo preskrbel posebne ločene prostore, organizacija bo pa vsak mesec čitalnici dajala po 300 Din podpore za vzdrževanje. Do 1. maja naj bi se zadeva uredila, sicer se čitalnica zapre. — Bilo bi prav, da bi se tudi naša društva pobrigala za slično napravo, ki bi zlasti prav prišla vsem upokojencem z nižjimi prejemki, ki si ob skrčenih pokojninah, katere ne za-doščajo niti za najskromnejše življenje, ne morejo ne naročati dnevnikov niti obisko-vati kavarn.

organizaciji 155) tako glede njegove raz-vrstitve po skupinah, življenjski in službeni starosti in njegovem napredovanju. Dohod-ni vpisnik, ki izkazuje 208 dopisov in vlog in nad 700 pčsiljk, pove dovolj jasno, da je sekcija imela precej dela v svoji upravi. Tudi tajnika so prisotni nagradili s toplim priznanjem.

Blagajnik g. Gostič je podal nato bla-gajniško poročilo, ki zaznamuje kljub pre-cejšnjim izdatkom vendar lep napredek. Sekcija ima nad 16.000 Din premoženja. Pesmrtinski sklad v znesku Din 10.199-96 je plodonosno naložen v Hranilnem in po-soiilnem konzorciju v Ljubljani. Vsi člani plačujejo redno svoje članske prispevke in želeli je, da bi se včlanili še tisti, ki stoj-e danes še nebrizno ob strani. In teh je 17 od celokupnega števila 172 izprašanih zem-ljiškoknjižnih uradnikov. Tudi blagajnik je žel za svoje delo splošno priznanje.

Ob pol 13. uri je predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor. Pri tov. g. Mescu na Viču se je vršilo nato skupno kosilo, ki se ga je udeležilo lepo število zunanjih tovarišev. Za skromno nizko ceno nam je tov. Mesec nudil obilno in zelo okusno ko-silo in s tem pokazal tudi on svoje tova-rištvo napram članom združenja. Le pre-hitro je minul čas in v veselem razpolo-ženju so se člani odpeljali z večernimi vlaki na vse strani.

Pogrebni sklad davčnih uradnikov

Dne 19. aprila 1936 se je vršil občni zbor »Pogrebnega sklada« davčnih urad-nikov dravske banovine v hotelu »Metropol« v Ljubljani.

Gospod St. Ribnikar kot predsednik »Združenja davčnih uradnikov, poverjeni-

štva v Ljubljani« je po pozdravnih besedah otvoril občni zbor. V kratkih besedah je podal delovanje širšega odbora pogrebne-ga sklada od izrednega občnega zbora naprej. Dosedanji širši upravni odbor je dovršil svojo nalogo s tem, da je občnemu zboru predložil sledeča načela:

1. »Pogrebni sklad« se ustanovi kot samostojna ustanova.
 2. Mesečni prispevki znašajo na mesec Din 15.— ne glede na število smrtnih primerov.
 3. Ob smrti se izplača fiksna podpora Din 5000.—
 4. Mesečni prispevki se odtegujejo od službenih prejemkov oz. pokojnin.
- Pravila, ki jih je sestavil ta širši odbor, in prečital tajnik g. Koritnik, so bila sprejeta v celoti.
- Blagajnik g. Klemenčič je podal blagajniško poročilo dosedanjega pogrebnega sklada. Stanje blagajne ni povsem zadovoljivo, ker se kljub večkratnim opominjanjem zaostankarji ne zmenijo za svoje obveznosti in se na ta način kopičijo zaostanki.
- Poročili sta bili sprejeti brez debate. V pogrebni sklad so bili izvoljeni sledeči gg.: A. Upravni odbor: Volčič Ivan,

višji fin. svetnik, predsednik, Adamič Anton, višji davčni kontrolor v pok., tajnik, Maurovič Matija, višji davčni kontrolor v pok., blagajnik, Ribnikar Stanko, višji davčni kontrolor v pok., Vrabl Janko, višji davčni upravitelj v pok., člana. B. Nadzorni odbor: gg. Bolé Franc, višji davčni kontrolor, Hruška Aleksander, davčni inšpektor v pok.

Novo izvoljeni odbor je prevzel vse svoje posle in bo odslej le-ta obveščal vse člane in članice te prepotrebne ustanove.

Predsednik je prosil vse navzoče, da naj pridobivajo člane tudi iz drugih strok državnega nameščenstva.

Ker se ni nihče javil k podrobnostim, je dosednji predsednik zaključil občni zbor s pozivom, da naj ne bo nikogar, ki ne bi bil član tega pogrebnega sklada, zlasti naj pa mlajši tovariši ne stojijo ob strani, temveč v lastnem in skupnem interesu vsega stanu davčnih uradnikov pristopijo vsi do zadnjega.

Knjiga bo obsegala okoli 1000 strani srednjega formata. Cena v platno vezani knjigi bo 260 Din, v prednaročbi do konca julija pa samo 200 Din. Ta znesek se lahko plača tudi v 5 mesečnih obrokih pričeniš z junijem t. l. Za nakazovanje teh obrov se dostavijo naročnikom na željo, sporočeno pri naročbi do konca meseca julija

t. l., potrebne položnice. — Naročila sprejema Štefan Sušec v Ljubljani, Beethovnova ulica 15.

Funkcionarji finančne in pravosodne stroke bodo po svojih oblastvih posebe vabljeni na subskripcijo ter jim bo dovoljen poseben način plačevanja.

Zadružne vesti

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Zadruga je nabavila za svoje člane po konkurenčnih cenah: 1. Več vrst platna za posteljino in druge izdelke, ki se rabijo v vsakem gospodinjstvu. 2. Gradl in šifon za moško perilo. 3. Razne vrste blaga za kuhinjske in druge brišče. 4. Platneni namizni prtji in jedilni prtji v garnituri ali posamezni kosi. 5. Žepni robci. 6. Gradl za otomane in posteljne vložke. — Na željo članov bo po možnosti nabavljalo še tudi drugo blago, ki spada v to vrsto. — V najkrajšem času se namerava nabaviti še tudi blago za moške srajce in več vrst klota. — Ob tej priliki opozarjamo naše člane na šivalne stroje in dvokolesa, katere si nabavite po najnižji ceni, potem zadruge. — Povprašati v zadrugi pisarni.

Zadruge na Gorenjskem. Naša nabavljalna zadruga v Kranju vabi državne uslužbence na Bledu, na Jesenicah, v Radovljici, v Škofji Loki in Trzinu naj pristopijo v večjih skupinah k nji. Če se v vsakem kraju priglasijo zadostno število

članov, bodisi aktivnih bodisi upokojenih drž. uslužbencev, bi kranjska nabavljalna zadruga po enkrat na mesec dostavljala tem članom popolnoma brezplačno po svojih običajnih cenah blago na dom. Zato naj si prizadevi ustanove akcijske odbore, ki bodo dogovorno z zadrugo v Kranju uredili to vprašanje.

Popusti zadrugarjem. Članom kreditne in nabavljalne zadruge v Kranju daje kranjska prodajalna čevljev »Peko« pri nakupu v gotovini popust v višini 10% običajnih cen, ondodna prodajalna »Jadransko-posavske čevljarne« pa celó 20% popusta.

Zadružno zavarovanje. Z letošnjim letom je Zveza nabavljalnih zadrug ustanovila življenjsko zavarovanje na zadrugi podlagi. Do zneska 10.000 Din se sprejemajo zavarovanci brez zdravniškega pregleda. Premije so prav nizke, čisti dobiček se pa razdeli zavarovancem. Pojasnila dajejo vse zadruge, v Ljubljani tudi tajnik naše Nabavljalne zadruge. Vsa pojasnila so neobvezna in popolnoma brezplačna.

Takse

S tem naslovom izide septembra obsežna knjiga, v kateri bodo zbrani vsi veljavni predpisi taksne in pristojbinske stroke. Ta zbornik, ki ga je priredil g. Štefan Sušec, višji fin. svetnik oz. načelnik fin. oddelka banske uprave v p., obsega v prečiščenem besedilu:

1. ves zakon o taksah (— tudi člene in tar. postavke, ki so veljavni samo na srbskem in črnogorskem ozemlju, toda v mnogo manjšem tisku, kar se loči od ostalega besedila na prvi pogled) s taksnimi odredbami zakona o drž. trošarini, taksah in pristojbinah in vse njihove naknadne izpremembe in dopolnitve;
 2. taksni in pristojbinski pravilnik, čigar členi sledijo neposredno ustreznim členom in tarifnim postavkam zakona o taksah;
 3. zakon o sodnih taksah;
 4. pravilnik za izvrševanje zakona o sodnih taksah;
 5. pristojbinsko novelo o neodplatnih imovinskih prenosih (dedne, darilne in imobiliarne pristojbine iz l. 1915.) in ostala najvažnejša, še veljavna določila iz pristojbinskega zakona iz l. 1850.;
 6. banovinske takse dravske banovine;
 7. komentar k posameznim členom in tarifnim postavkam zakona o taksah oziroma k paragrafom in tarifnim številkam zakona o sodnih taksah in k členom tega pravilnika.
- Komentar obsega nad 350 normativnih veljavnih razpisov fin. ministrstva v številni razsodbe državnega sveta — večinoma v

popolnem prevodu, navaja in obravnava nad 30 raznih zakonov, kolikor se ti nanašajo na takse, nadalje številne uredbe in pravilnike (n. pr. pravilnik o pobiranju šolnine, o točarinski taksni, o zamenjavi kolkov itd.) ter vsebuje končno še številna pojasnila stvarnega in formalnega značaja taksne stroke.

Orientacijo v tej ogromni snovi omogočajo:

- a) vsebinski pregled, razčlenjen po členih in tarifnih postavkah;
- b) razpredelnica členov taksnega in pristojbinskega pravilnika nasproti členom in tarifnim postavkam zakona o taksah;
- c) razpredelnica zakonov, uredb, pravilnikov itd.;
- č) abecedno stvarno kazalo.

Namen knjige je odpraviti sedanjo nepreglednost in dvome v taksnem pogledu, in bo zato nujno potrebna vsem finančnim, davčnim, sodnim, političnim, tehničnim, cerkvenim, prosvetnim in občinskim funkcionarjem, odvetnikom, notarjem, inženjerjem in vobče vsem, ki imajo s taksnimi in pristojbinskimi posli opravka. Kljub svoji široko zajeti snovi je knjiga prirejena tako pregledno — radi uporabe raznovrstnih tiskov — in obdelana s tolikšno skrbnostjo in vestnostjo, da bo našel v njej v vseh taksnih zadevah absolutno zanesljivo pomoč vsakdo, ki se je bo posluževal.

Pripominja se, da bo knjiga upoštevala vse morebitne spremembe in dopolnitve zakonov in pravilnikov kakor tudi vse normativne razpise do predzadnjega meseca pred izdajo.

Pristopajte k Pogrebniemu društvu!

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Marsikateremu železničarju, banovinskemu in javnemu nameščencu ter tudi upokojencu in monopolcem ni znano, da obstoja v Ljubljani »Pogrebno in podporno društvo državnih uslužbencev«, ki proti malenkostni mesečni članarini krije vse stroške za kompletni pogreb ter poleg tega izplača še podporo v gotovini. Podpora v gotovini znaša: do 10 let članstva 200 Din, do 20 let članstva 400 Din, in preko 20 let članstva 600 Din.

Bolezen je težak udarec v sleherni družini, posebno danes pri nizkih prejemkih, ki zadostujejo komaj za najnujnejše potrebščine. Če pa pride smrt v družino, preostali večkrat ne vedo, kam bi se obrnili za pomoč in kje bi nujno našli potrebna sredstva za kritje pogrebnih stroškov.

Vsled tega je dolžnost slehernega, da ne skrbi samo za danes in jutri, marveč poskrbi že v mladosti, da ne bo prišel sam ali njegova družina v težak položaj, ko nastopi smrtni primer v družini. Zato pristopite pravočasno k »Pogrebniemu društvu«, oz. vpišite v društvo svoje otroke, ker čim mlajši pristopijo, tem nižja je vstopnina.

Vstopnina znaša do 10 let starosti 20 Din, do 25 let starosti 40 Din, do 30 let starosti 80 Din, do 35 let starosti 150 Din, do 40 let starosti 300 Din, in do 45 let starosti 600 Din.

Vpisnina za člana je 5 Din; redni mesečni prispevek pa je 2 Din. Vstopnina se lahko plača v 12 zaporednih mesečnih obrokih; pravico do posmrtnine oz. do kritja pogrebnih stroškov pa se pridobi po enem letu, izvemšji primere nezgode v službi. Pogoji za sprejem v društvo je popolno zdravje ob pristopu.

Obrnite se po informacije na naslov: »Pogrebno in podporno društvo državnih uslužbencev, Ljubljana, Komenskega ul. 28.«

Zdravstvo

Odrasli človek, ki tehtá okoli 70 kg, ima povprečno 4½ do 5 litrov krvi.

Barvna slepota malokdaj napade ljudi, ki imajo modre oči.

Normalni želodec ima povprečno dolžinsko os 15 centimetrov.

Zrak, ki ima 18° Celzija, se nam zdi pogosto topel, med 25 in 28° vroč in nad 28° zelo vroč. Voda se nam pa do 18° zdi še mrzla, od 18 do 29° sveža, od 34 do 35° indiferentna, nad 35,5° topla in nad 37,5° vroča.

(Iz »Zdravja«.)

Oblike kemično čistí, barva, plisira in ilka tovarna J. O. S. REICH.

KROJAŠKI ATELJE

Fran Iglič, Ljubljana

Pražakova ulica

Izdeluje se za dame in gospode po najnovjših krojih. Lastna zaloga modnega blaga. Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 Špecerija

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Tovariši!

Kupujte svoje po-

trebščine pri tvrdkah,

ki inserirajo v

„NAŠEM GLASU“

Krasne
novosti za
zaveso
ravno kar došle
Robert Golji
Ljubljana
Selenburgova ulica 3

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana

Francišškanska ulica

Telefon šte. 2312

Račun pošl. hran. 10.761

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lasna tvornica šolskih zvezkov

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev

v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun šte. 10.681. Telefon šte. 3413

Posojila do Din 10.000.— vsem javnim nameščencem

po 8% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvu.

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin r. z. z o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5 / Telefon šte. 2421

Širite

zadružno misel
med svojimi
tovariši!

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, rje prosti jedilni pribor itd.